

ТАКРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ҳакимов Саъдулло Тағаймуродович барои дарафти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ, аз рӯи ихтисоси 10.01.08. – Назарияи адабиёт. Матншиносӣ, таҳти унвони «Имомии Ҳиравӣ ва хусусиятҳои услубии бадеии осори ӯ», Бохтар – 2021

Мавзӯи кори диссертатсионии Ҳакимов Саъдулло Тағаймуродович таҳти унвони «Имомии Ҳиравӣ ва хусусиятҳои услубии бадеии осори ӯ» ба масъалаи пажӯҳиши рӯзгор ва мухтассоти услубии бадеии осори Имомии Ҳиравӣ – яке аз шуарои камшинохтаи адабиёти форсии тоҷикӣ нигаронида шуда, дар ин замина на он қадар корҳои зиёде роҷеъ ба ташҳиси зиндагинома, хонадону ановин, мероси адабӣ, сабку шеваи нигориш ва саҳму ҷойгоҳи адабии мазкур дар рушду такомули адабиёти классикии форсии тоҷикӣ анҷом дода шудааст.

Чунонки аз мухтавои фишурдаи диссертатсия бармеояд, рисола аз муқаддима, се боб, ҳафт фасл, панҷ зерфасл, хулоса ва феҳристи адабиёт иборат мебошад. Дар муқаддима муҳаққиқ оид ба зарурат ва ҳадафи таҳқиқи мавзӯи мазкур, пешини таҳқиқ ва саҳми хеш дар пажӯҳиши масъалаҳои марбут ба рӯзгору осори Имомии Ҳиравӣ бахсҳои судманд ба миён оварда, арзиши назариву амалӣ ва сохтори диссертатсияро муайян кардааст.

Бояд гуфт, ки гузориши масъалаҳо ва амиқравихо дар масоили баҳсбарангези пажӯҳиш, зикри асноду далоил, муҳокимарониҳо, хулосабарорӣ ва натиҷагирҳои муҳаққиқ қомилан илмӣ ва қобили қабул сурат гирифтаанд.

Боби якуми диссертатсия – «**Зиндагинома ва мақоми адабиву ирфонии Имомии Ҳирави**», ки аз се зербоб иборат буда, ба таҳқиқи рӯзгор ва фаъолияти адабии донишманди мазкур бахшида шудааст. Муҳаққиқ дар ин бахш кор роҷеъ ба замони зиндагӣ, ному насаб, муҳити хонаводагӣ, таҳсилот, алқобу истеъдод, ҷойгоҳ ва шуглу фаъолияти адабии Имомӣ муфасссал таваққуф карда, дар бораи рағбату тавачҷуҳи ӯ ба таълимоти ирфонӣ ибрази андеша намудааст. Муҳаққиқ мушаххас месозад, ки Имомӣ дар баробари хидмат дар дарбори атобакони Язд, қарахитойёни Қирмон ва иштиғол доштан ба мансаби қазо дар зодгоҳаш шаҳри Ҳирот ба эҷоди бадеӣ тавачҷуҳи махсус зоҳир намуда, бо донишу истеъдоди фарогир ва мероси адабии худ дар ташаккул ва рушди адабиёти форсии тоҷикӣ саҳми арзандаи худро гузоштааст.

Боби дуҷуми рисола тахти унзони «**Вижагиҳои жанри ва поэтикаи ашъори Имомии Ҳиравӣ**» буда, аз ду зербоб иборат мебошад.

Дар панҷ зерфасли бахши аввали ин боб, ки «**Таснифоти жанри ва поэтикаи ашъори Имомии Ҳиравӣ**» унвон гирифтааст, муҳаққик шумораи абёт ва мухтассоти жанрии қасоид, қитъаҳо, ғазалиёт, тарҷеот ва рубоӣҳои шоирро мавриди омӯзишу пажӯҳиши васеъ қарор дода, зимни таҳлилу баррасии эҷодиёти ӯ бармало месозад, ки Имомӣ дар идомаи суниатҳои адабӣ, қорбурди санъатҳои бадеӣ ва дарёфти маъниву тарзи ифодаи зебои он аз худ истеъдоди хоссае зоҳир намудааст.

Дар зербоби дуҷуми боби дуҷум – «**Авзони ашъори Имомии Ҳиравӣ**» муҳаққик вазни қасидаву қитъаҳо, ғазалиёт, тарҷеот ва рубоӣҳои шоирро мавриди баррасии дақиқ қарор дода, дар ин самт заҳмати қобили таҳсине ба анҷом расонидааст.

Боби сеюми диссертатсия – «**Сабк ва хусусиятҳои бадени ашъори Имомӣ**» аз ду фасл таркиб ёфта, роҷеъ ба хусусиятҳои сабки ашъор ва маҳорати шоирии Имомӣ баҳс менамояд.

Ҳақимов Саъдулло зимни пажӯҳиш сабки суҳан, қолабҳои махсуси эҷод, шеваи мазмунсозиву иборалардозии хосси Имомиро мавриди таҳлилу омӯзиш қарор дода, қорбурди ҳунармандонаи санъатҳои бадеӣ ва таносуби лафзу маъниро дар ашъори шоир бо далоили қотей мушаххас месозад, ки ин иқдом аз ҷанбаҳои арзишманди таҳқиқоти ӯст.

Иштиқоби дурусти усулҳои таҳқиқ, амикандешӣ ва вусъати доираи таҳқиқот ба муҳаққик имкон додааст, ки ба натиҷаҳои мушаххаси илмӣ ноил гардад ва симои Имомии Ҳиравиро ҳамчун як шоири тавонманду соҳибистеъдод мушаххас намояд.

Дар ҳулоса натиҷаҳои таҳқиқи муаллиф ба таври дақиқу мӯҷаз баён ёфтаанд. Натиҷагириҳои муҳаққик аз пажӯҳиши мавзӯи мазкур дар пояи баланди илмӣ қарор дошта, қудлан пазируфтанианд.

Дар поёни суҳан илова ба муваффақиятҳои зиёде, ки қаблан ишора гардид, баъзе ғалатҳои техникиву имлоӣ (с. 3, 5, 10, 11, 12), дар ду шакл навиштани қалимаҳо (Саид – Сайид, ибни – бинни) ва харобии мантиқи ҷумла (аз қабилӣ ҷумлаи сарҳати сеюми саҳифаи 12)-ро бояд зикр намуд, ки ба матни фишурда роҳ ёфтаанд.

Қамбудиву навоқиси ҷойдошта ағлаб ҷузъӣ буда, ба арзиши қор ҳалал ворид намекунанд, вале ҳангоми нашри монографияи диссертатсия ба эътибор гирифтани онҳо аз манфиат ҳолӣ нахоҳад буд.

Дар маҷмӯъ, автореферат нуктаҳои асосии диссертатсияро фаро гирифтааст.

Ба андешаи мо, пажӯҳиши анҷомдодаи Ҳақимов Саъдулло Тагаймуродович ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии Ҷумҳурии

Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллиф барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.01.08 – Назарияи адабиёт. Матншиносӣ сазовор аст.

Номзади илмҳои филологӣ,
Ходими калони илмии шуъбаи таърихи адабиёти
тоҷики Институти забон ва адабиёти
ба номи Рӯдакӣ:

Юсуфов Умридин

Имзои Юсуфов Умридинро тасдиқ менамоям:
Сардори шуъбаи кадрҳои Институти забон
ва адабиёти ба номи Рӯдакӣ:

Нарзиқулова Ҳ.

Нишонӣ: 734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 21.
Институти забон ва адабиёти ба номи Рӯдакӣ

Тел: (+992) 919-04-55-75

E-mail: nushin74@mail.ru